# Як Савік Шустер популяризує псевдомедицину

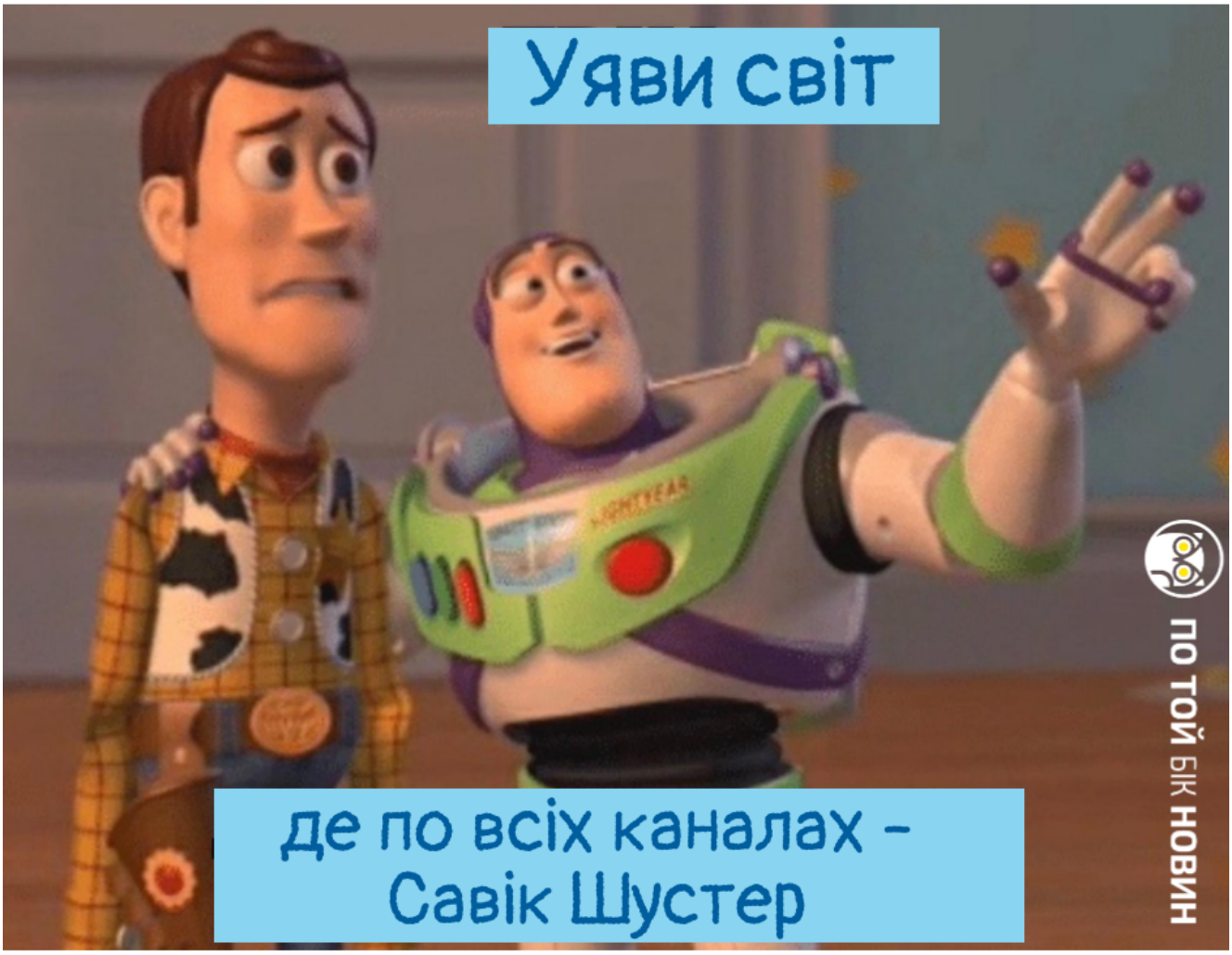


Медіа повинні дотримуватися балансу думок, але вони не зобов'язані поширювати думки фейкових та сумнівних експертів. Те, що ми розбираємо сьогодні, за межами здорового глузду, але ми отримали стільки запитів від вас з проханнями прокоментуватищо таки зробили невеличкий аналіз.

Сідайте зручненько, ми починаємо.

Сьогодні наш пацієнт – «Свобода слова Савіка Шустера» – ток-шоу на телеканалі «Україна». Розглянемо випуск за 22 листопада цього року http://bit.ly/2qPtvfq Звісно не весь (майже три години етеру!), але зупинимося на найцікавішому.

Насправді, про маніпуляції можна було розказати ще до початку програми, коли ми побачили список гостей.

Треш починається буквально на перших хвилинах програми. Одна з гостей студії – Людмила Васильєва, очільниця клініки холістичної (бездоказової) медицини в Дубаї. Журналісти стверджують як доведений факт: у 1989 році вона стала першою лікаркою, яка «за допомогою гомеопатії здійснювала успішну реабілітацію дітей, які постраждали від аварії на ЧАЕС» http://bit.ly/2ryY752

Це вже не думка окремого гостя, а позиція усієї програми. В такому формулюванні слова журналістів звучать як ствердження і визнання дієвості гомеопатії. А це неправда! Жодне належне наукове дослідження не змогло довести, що хоча б один із гомеопатичних препаратів може вилікувати яку-небудь хворобу. Ба більше – деякі з речовин, що входять до їх складу, можуть бути шкідливими http://bit.ly/2DkXbn8

Далі до студії завітав лікар-педіатр Євген Комаровський, який почав захищати радянську систему охорони здоров'я і критикувати колишню очільницю МОЗ Уляну Супрун. При чому робив це поетично, цитував російського поета Лєрмонтова: «Смеясь, он дерзко презирал/ Земли чужой язык и нравы; Не мог понять в сей миг кровавый,/ На что он руку поднимал!» http://bit.ly/2L1hcn7 Окремо відзначимо, що акцентував Комаровський на конкурентрній системі медицини і при цьому говорив про радянського лікаря в цій системі. Нагадаємо, що Радянського Союзу немає уже 28 років. Також звертаємо увагу на його перепалку із Яніною Соколовою, адже у студії ток-шоу під час спічу навіть показали епізоди передачі "Рандвеву", де була запрошена Супрун. http://bit.ly/2sjWyIk

Представляючи наступного гостя – Дмитра Скопінцева, засновника аюрведичної клініки Calendula, Савік Шустер заливається газелями і хабібами: «Що таке аюрведа я не буду пояснювати, є вікіпедія, але це най-найпровідніша практика і теорія лікування людей. Ще 4 тисячі років тому. Дмитро – це геній

діагноза. Так як це робить він, я рідко коли зустрічав таких лікарів» (переклад з російської — По той бік новин) http://bit.ly/2OqMupK

Скопінцев — активний учасник заходів, що пропагують альтернативну медицину http://bit.ly/2XZx1QE та автор курсу, “прости господи”, аюрведичної дієтології (вартість — $1000) http://bit.ly/2QWKdEr

І ось до такої також компанії завітала міністерка охорони здоров’я Зоряна Скалецька http://bit.ly/37HLeWO І поки Васильєва щебече про гомеопатію та енергію космосу, каже, що медитація та медицина — це однокореневі слова (насправді ні) http://bit.ly/2KYXIzn очільниця МОЗ і присутні лікарі в студії тільки посміхаються й іронічно хмурять лоба.

Одразу після Васильєвої слово дають Зоряні Скалецькій. Вона ніби нічого не сталося, починає говорити про здоровий спосіб життя і таке інше абощо. Про фейкових лікарів, які виступали до неї, ані слова не каже http://bit.ly/2OPdgqH

На жаль, ніхто з пристуніх лікарів та експертів у студії мовчки слухають треш Скопінцева, який розповідає, що не варто сліпо слідувати медпротоколам, оскільки, наприклад, вони не написані для «вегетативного розладу». Для вегетативного розладу, Карле! http://bit.ly/2pVtDcL Такого протоколу немає з тієї простої причини, що діагнозу «вегето-судинна дистонія» не існує в міжнародній медицині http://bit.ly/2QZ6Asz Але рейтингове ток-шоу із мільйонною аудиторією транслює “експертів”, які говорять відверті нісенітниці.

На наше суб’єктивне переконання, мовчання очільника МОЗ (незалежно від прізвища) про шарлатанів та й навіть просто присутність з ними в одній студії — це легітимізація їхньої діяльності.

Дивіться, яка цікаву маніпуляцію робить Шустер. Спочатку глядачам демонструють сюжет про ставлення людей до вакцинації. Більшість опитаних кажуть, що вакцинація призводить до хвороб

і смерті http://bit.ly/2rsAWJA Зізнаємося, ми здивувалися, як це не запросили до студії якого-небудь антивакцинатора. В компанію гомеопатів та аюрведичних дієтологів він би добре вписався.

Але після спічу міністерки про щеплення, відбувається певна підміна понять. Одразу після інформації про щеплення, Шустер звертає увагу на екран та ТОП-10 фармкомпаній у світі і говорить про їхній вплив в Україні. Ще раз. Шустер називає прибутки фармкомпаній в продовження блоку щеплень. Ні-ні, він звісно не мав на меті підвести глядачів до думки про те, що щеплення та вакцинації — це наслідок впливу фармкомпаній http://bit.ly/2Oq8h0v

Цей текст спочатку був значно довший, бо маніпуляцій значно більше, проте закінчимо словами Комаровського, який в цьому випадку, безумовно, правий: «Хто півгодини на день дивиться телевізор — ця людина психічно хвора» http://bit.ly/2XPQV0n

Післямова

У той час, як ми докладаємо максимальних зусиль, аби викрити численні схеми шахраїв та ТБ-програми http://bit.ly/34qGMJR, куди запрошують усіляких шахраїв, що називають себе лікарями, телевізійники наполегливо протягують на свої етери усіляких гомеопатів, цілителів та інших «експертів». При чому ставлять їх в один ряд зі справжніми лікарями, тим самим легалізуючи їхню діяльність.
У МОЗ наполегливо ігнорують всі запити, що стосуються цієї теми. Ще 9 вересня ми просили надати офіційну позицію міністерства щодо статті 74-1 Закону України “Основи законодавства України про охорону здоров’я” — “Право на зайняття народною медициною (цілительством)”. Кілька разів додатково зв’язувалися телефоном, але віз і нині там, де був…

# Як журналісти заплямували вчителів із Луганщини

Скільки можна постити фейки? Це буде історія про десятки медіа та фейсбук-користувачів, яким політичні погляди затьмарили розум і вони поширили брехню. Тут будуть і провідні канали, і відомі блогери, і факапи журналістів.

Зізнавайтеся: хто поширював зраду про те, що Зеленський зустрічався з вчителями неіснуючої школи?

**Це брехня!**

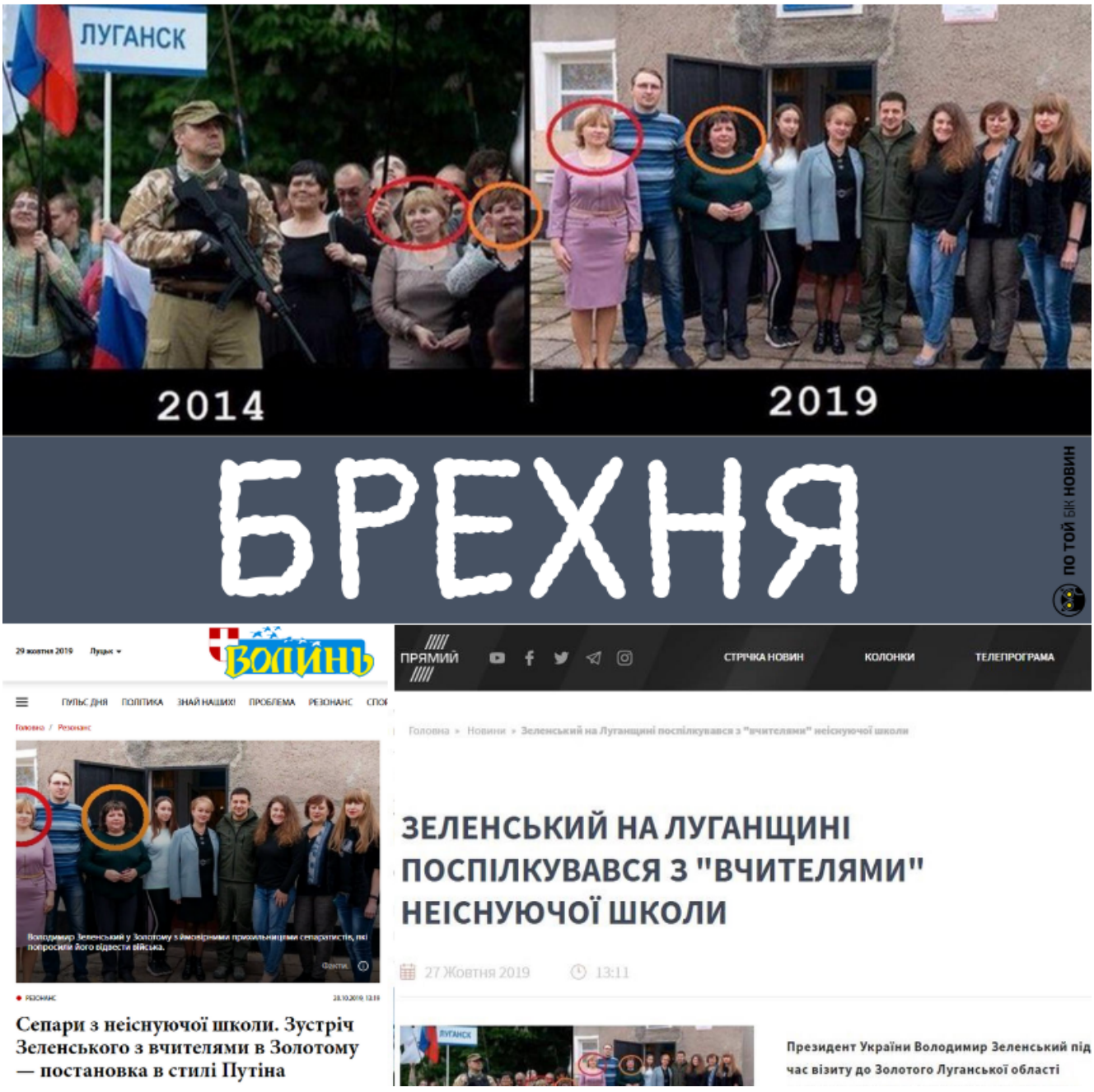


**Розбираємо по пунктах**

Перше. Школа існує. В країні зараз відбувається реформа освіти – саме тому у регіонах відбулася реорганізація навчальних закладів: як наслідок виникли опорні школи (як основні) та їхні філії (тобто, заклади, які юридично знаходяться у підпорядкуванні опорних). Саме тому у 2017 році є сотні записів про ліквідацію шкіл (а насправді, вони перейшли у статус філії). Більше про опорні школи і філії читайте тут http://bit.ly/2q42vb7 А ось тут ви знайдете записи в Державній інформаційній системі освіти дані про школу http://bit.ly/2pkEr30 Повна назва навчального закладу

«Золотівська філія I-II ступенів № 7 опорного навчального закладу „Золотівська загальноосвітня школа I-III ступенів №5 Попаснянської районної ради Луганської області».

Друге. Вчителі – справжні, вони ніякі не актори. Ми поспілкувалися із директором школи Галиною Єремєєвою, яка працює в навчальному закладі уже 31 рік. Вона підтвердила, що обидві вчительки, яких соцмережі і медіа назвали актрисами, таки вчителі, які багато років працюють у школі. Одна із них – це фахівець із обслуговування будівлі та вчитель трудового навчання Світлана Анатолівна Григор. Інша – Світлана Вікторівна Бурлакова, вчитель географії. Вони працюють у цій школі 26 і 10 років відповідно.

Перед тим, як спілкуватися із директоркою, ми повністю вивчили її сторінку у фейсбуці, усіх її друзів і знайшли практично всіх вчителів із фото. Сторінки справжні, створені задовго до зустрічі. Фото небагато, але вони є і дають чітке розуміння: ці дві вчительки не мають нічого спільного із тими, хто був на мітингу ЛНР у 2014 році.

Не даємо лінки на них, оскільки вважаємо це втручанням в особисте життя. Хочете – знайдете самі (усі вихідні дані ми уже вказали). Ближче до вечора отримаємо фото колективу, де є ці вчителі, і доповнимо матеріал. До речі, минулого року учні із Житомирської школи писали листи і збирали подарунки учням із цієї школи у Золотому. Про це зняли сюжет журналісти 5 каналу і тут – та ж директор Галина Єремєєва дає коментар. http://bit.ly/2pWOxIm

Ми також поспілкувалися із волонтерами та людьми, які особисто знають вчителів, а також їздять до цієї школи. І тут можемо багато чого розповісти, адже саме волонтери почали роз’яснювати, що це не фейк. http://bit.ly/348Tqwx

Ще один аргумент: Голова Луганської ОДА, Сергій Гайдай запрошує усіх охочих на екскурсію до «неіснуючої» школи http://bit.ly/32W0KLU Також він надав офіційну

інформацію про цю школу http://bit.ly/2pmkjyq

Якщо ви думаєте, що це все, то ні. Обозреватель і ще низка ресурсів у своїх матеріалах пишуть спростування, а наприкінці поширюють брехню: «Вскоре украинский волонтер Тим Златкин сообщил, что ему удалось получить паспортные данные некоторых из участников встречи с президентом. Выяснилось, что учителя являются гражданами РФ». До речі, пост самого Златкіна у фб набрав понад 11 тисяч реакцій та майже 7 тисяч репостів. УВАГА! У пості нема жодного слова ні про вчителів, ні про цю ситуацію. Просто медіа і фейсбук-мешканці видали бажане за дійсне http://bit.ly/32X1wIm

Ми поспілкувалися із Tim Zlatkin, який пояснив нам, що інформація стосується «активістів з російськими паспортами», які говорили про «важливість розведення військ» ще 7 жовтня на мітингу у Золотому. Саме з того часу він і займався тими провокаторами. Не будемо спойлерити – найближчими днями волонтер та блогер напише статтю для наших колег із InformNapalm.

Хочеться сказати ще багато чого, але давайте спочатку думати, тоді поширювати інформацію. Спочатку аналізувати і дивитися, як і хто це розганяє, а тоді робити висновки. Звертати увагу на першоджерела, а не на їх трактування іншими особами. Бо десятки медіа замість того, щоб перевірити інформацію із соцмереж, взяли і опублікували її…

P.S. Ну і хоч трохи треба дивитися на фото, на деталі у зовнішності людей перед тим, як поширювати всілякі нісенітниці.

# Детектор брехні: що не так?

Показова історія Гаррі Ріджвея – серійного вбивці зі США, який у 1984 році легко пройшов перевірку на поліграфі та був звільнений. У 1987 році в нього взяли зразки слини та волосся. Пізніше їх використали для ДНК тесту, який і довів його вину в злочинах. 2001 року Гаррі знову заарештували https://nyti.ms/2pSvD53

Володимир Зеленський вважає, що чиновники, які працюють з грошима, а також низка нардепів мають пройти перевірку на поліграфі – в народі «детекторі брехні». Якщо процедура кине на когось із них тінь – ними займуться антикорупціонери http://bit.ly/2MG9Q9P

Тобто, під підозру потраплять ті, на кого вкаже пристрій, що реєструє різні показники організму людини, коли їй ставлять питання. Отримані параметри – лише сухі цифри. Все залежить від того, як їх трактує поліграфолог. Але чи можна довіряти його висновкам? Наукові дослідження свідчать – не можна.

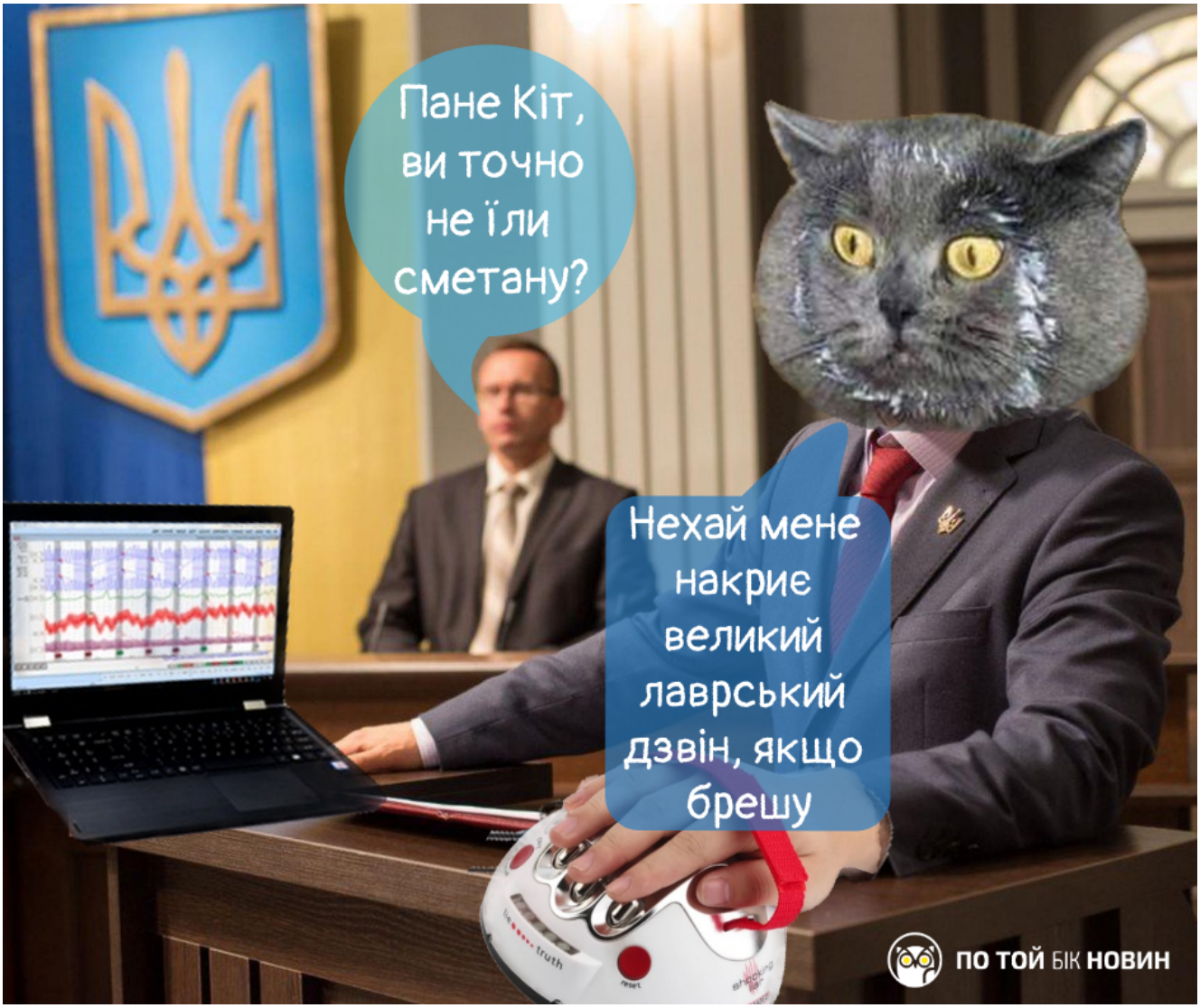


1. Тести на поліграфі – хибні у третині випадків загалом. До невинних людей вони ще більш нещадні – існує 50% шанс, що він скаже, що чесна людина бреше (половина хибнопозитивних результатів). У той час як досвідчені брехуни можуть легко їх «хакнути». Про це свідчать дослідження авторства професора психології та психіатрії університету Міннесоти Девіда Ліккена, який послідовно виступав проти використання поліграфів кадровиками та іншими https://go.nature.com/362SN9G, http://bit.ly/2PiGUXc
2. Чим чесніше і, як наслідок, спокійніше відповідати на «контрольні» питання, за якими поліграфолог «калібруватиме» решту параметрів, тим більше шансів провалити основні. І навпаки – брехуни можуть обдурити тест, якщо приховано посилять фізіологічні реакції на

«контрольні» питання. Це можна зробити, наприклад, розв’язуючи подумки арифметичні задачі, думаючи над чимось хвилюючим і захопливим, затамовуючи дихання або просто кусаючи язика http://bit.ly/2BGCQba

3. Висновки Національної дослідницької ради США кажуть про те, що за весь час досліджень не знайдено жодних доказів достовірності поліграфа. Надмірна довіра до цих пристроїв при ухваленні державницьких рішень – це загроза національній безпеці. «Оскільки не існує особливої фізіологічної реакції людини на обман, не існує й надійного способу тестування для суджень про злочинну поведінку», – зазначає Леонард Сакс, доктор філософії з соціальної психології, дослідник поліграфу у Брандейському університеті http://bit.ly/2PfIiKb
4. Використання поліграфу не має сенсу при допиті людей, які щиро вірять у те, що кажуть, незалежно від того, наскільки правдивою чи адекватною є інформація. Тобто, якщо людина городить маячню чи брехню, в яку щиро вірить (як, наприклад, свідки НЛО), поліграф покаже, що вона каже правду http://bit.ly/342Ev7h
5. Накопичені на сьогодні докази не підтверджують точність, дієвість чи ефективність використання поліграфів у попередженні рецидивів у сексуальних злочинах. Про це свідчать дослідження Джефрі Роскі, доктора філософії з кримінального права та магістра з біометрики при університеті центральної Флориди http://bit.ly/2N8qpu1
6. Інші дослідження так оцінюють точність поліграфа:
   – винних правильно визначає у 74…89% випадків
   – винних хибно визначає як невинних у 1…13% випадків
   – невинних правильно визначає у 59…83% випадків
   – невинних хибно визначає як винних у 10…23% випадків
   http://bit.ly/31H5GTp, http://bit.ly/32JnJK9
7. Київський науково-дослідний інститут судових експертиз – перша і єдина державна установа в Україні, яка використовує поліграф в судовій експертизі. Щоб підкреслити точність своєї роботи, в інституті посилаються на Американську асоціацію поліграфологів.

Мовляв, за їхніми даними, ефективність прилада – близько 97%. Однак, дані цієї організації упереджені, оскільки її члени зацікавлені показати важливість своєї роботи. Про незалежні дослідження, які свідчать геть інше, в інституті не згадують http://bit.ly/3426RhE

8. У справі 1998 року Верховний Суд США вирішив, що відповідач не мав права долучати в якості доказів результати тестів поліграфа. Як зазначає Американська психологічна асоціація, рішення суду цитувало наукові дослідження про недостовірність таких тестів http://bit.ly/2qJ66Mn